

Valtiovarainvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vuoden 2019 tuloveroasteikosta ja laeiksi tuloverolain sekä perintö- ja lahjaverolain 7 a §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vuoden 2019 tuloveroasteikosta ja laeiksi tuloverolain sekä perintö- ja lahjaverolain 7 a §:n muuttamisesta (HE 124/2018 vp): Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Eduskunta-aloitteet

Esityksen yhteydessä valiokunta on käsitellyt seuraavat aloitteet:

- Lakialoite LA 49/2017 vp Ozan Yanar vihr ym. Lakialoite laiksi tuloverolain 58 ja 58 b §:n muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta
- Lakialoite LA 88/2017 vp Emma Kari vihr ym. Lakialoite laiksi tuloverolain 106 §:n muuttamisesta
- Lakialoite LA 89/2017 vp Emma Kari vihr ym. Lakialoite laiksi tuloverolain 125 §:n muuttamisesta
- Lakialoite LA 23/2018 vp Mikko Kärnä kesk ym. Lakialoite laiksi tuloverolain väliaikaisesta muuttamisesta

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaosto on kuullut:

- neuvotteleva virkamies Timo Annala, valtiovarainministeriö
- finanssisihteeri Filip Kjellberg, valtiovarainministeriö
- johtava asiantuntija Kari Aaltonen, Verohallinto
- vs. johtaja Henrik Rainio, Suomen Kuntaliitto
- tutkimusprofessori Kaisa Kotakorpi, Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT
- pääekonomisti Pasi Sorjonen, Akava ry
- johtaja Ann-Mari Kemell, Keskuskauppakamari
- ekonomisti Helena Pentti, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- veroasiantuntija Sanna Linna-Aro, Suomen Yrittäjät ry

Valiokunnan mietintö VaVM 19/2018 vp

- pääekonomisti Mikael Kirkko-Jaakkola, Veronmaksajain Keskusliitto ry

Verojaosto on saanut kirjallisen lausunnon:

- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry

Verojaosto on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

HALLITUKSEN ESITYS JA EDUSKUNTA-ALOITTEET

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki vuoden 2019 tuloveroasteikosta. Ehdotettu laki sisältää valtionverotuksessa sovellettavan progressiivisen ansiotulon tuloveroasteikon. Asteikon tulo-rajot korotettaisiin noin 2,6 prosentilla.

Tuloverolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että työtulovähennyksen enimmäismäärää sekä kertymä- ja poistumaprosentteja samoin kuin kunnallisverotuksen perusvähennyksen enimmäismäärää korotettaisiin. Lisäksi kunnallisverotuksen ja valtionverotuksen eläketulovähennystä kasvatettaisiin.

Työasuntovähennyksen enimmäismäärää korotettaisiin nykyisestä 250 eurosta 450 euroon. Vapaaehtoistyöntekijöille maksettavien verovapaiden kilometrikorvausten enimmäismäärää korotettaisiin nykyisestä 2 000 eurosta 3 000 euroon kalenterivuodessa. Samalla vapaaehtoistyöntekijöille maksettavien verovapaiden matkakustannusten korvausten soveltamisalaa laajennettaisiin koskemaan myös muun muassa valtiolta, kunnalta tai seurakunnalta saatuja matkakustannusten korvauksia.

Tavanomaisia henkilökuntaetuja koskevaa säännöstä täsmennettäisiin siten, että liikenteenharjoittajan työntekijöille myöntämien vapaa- ja alennuslippujen verovapaus koskisi myös välittömästi liikenteenharjoittamista palvelevien tytäryhtiöiden henkilöstöä.

Lisäksi esitys sisältää eräitä teknisiä korjauksia tuloverolain säännöksiin.

Perintö- ja lahjaverolakia muutettaisiin siten, että perintöveroa on suoritettava vapaaehtoiseen yksilölliseen eläkevakuutukseen liittyvän kuolemanvaravakuutuksen perusteella saadusta vakuutuskorvauksesta. Muutoksella vapaaehtoinen yksilöllinen eläkevakuutus palautettaisiin vuoden 2010 uudistuksessa toteutettuun asemaan pitkäaikaissäästämissopimukseen verrattuna.

Esitys liittyy valtion vuoden 2019 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan vuoden 2019 alusta.

Valiokunnan mietintö VaVM 19/2018 vp

Tuloverolain muutoksia sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2019 toimitettavassa verotuksessa. Perintö- ja lahjaverolain muutosta sovellettaisiin vakuutuskorvaukseen, joka on saatu lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen tapahtuneen kuolemantapauksen johdosta.

Lakialoitteet

Lakialoitteessa LA 49/2017 vp tuloverolain 58 ja 58 b §:n muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta ehdotetaan, että asuntovelan koron vähennysoikeutta koskeva tuloverolain 58 §:n 2 momentti kumotaan verovuodesta 2019 alkaen.

Lakialoitteessa LA 88/2017 vp tuloverolain 106 §:n muuttamisesta ehdotetaan, että vähennys korotetaan 3 455 euroon ja vähenemisastetta lasketaan 15,5 prosenttiin.

Lakialoitteessa LA 89/2017 vp tuloverolain 125 §:n muuttamisesta ehdotetaan, että tulovähennyksen määrä olisi 2 prosenttia 1 momentissa tarkoitettujen tulojen 2 500 euroa ylittävältä osalta. Vähennyksen enimmäismäärä olisi kuitenkin 1 495 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 33 000 euroa vähennyksen määrä pienenesi 1,60 prosentilla puhtaan ansiotulon 33 000 euroa ylittävältä osalta. Vähennys tehdään ennen muita tuloverosta tehtäviä vähennyksiä.

Lakialoitteessa LA 23/2018 vp tuloverolain väliaikaisesta muuttamisesta ehdotetaan, että tuloverolakiin lisättäisiin uusi 125 a §, jossa säädettäisiin verovuosina 2018—2023 voimassa olevasta korotetusta työtulovähennyksestä eräillä alueilla.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

Veroperustemuutokset

Esitys sisältää pääministeri Juha Sipilän hallituskauden viimeistä vuotta koskevan ehdotuksen sovellettavasta tuloveroasteikosta ja tuloverolakiin tehtävistä muutoksista. Esitys on suotuisan talouskehityksen vuoksi melko pidättyväinen ja keventää ansiotulojen verotusta laskennallisesti yhteensä 101 milj. eurolla. Arviossa on otettu huomioon myös se, että ylimpään tuloluokkaan kohdistuvan ns. solidaarisuusveron tuloaraja säilyisi esityksen mukaan alennettuna myös ensi vuonna. Se olisi siten indeksitarkistettuna 76 100 euroa 90 000 euron sijasta, minkä on arvioitu lisäävän laskennallista verotuottoa noin 32 milj. euroa vuodessa¹.

Veroperusteisiin ehdotetaan tehtäväksi kevennysten lisäksi 2,6 prosentin indeksitarkistus kaikilla tulotasoilla yleisen ansiotason nousuoletuksen mukaisesti. Sen on arvioitu vähentävän verotuottoja vajaat 400 milj. euroa, jolloin ehdotettujen muutosten yhteisvaikutus on hieman alle 500 milj. euroa. Kevennykset ulottuvat koko tulonsaajajoukkoon mutta painottuvat lievästi pieni- ja keskituloisille. Vaikutus nettoreaaliansioihin on asiantuntijakuulemisessa esitettyjen arvioiden mukaan positiivinen myös silloin, kun siihen sisältyy oletus kuluttajahintojen noususta 1,4 pro-

¹ Veron piirissä on esityksen perusteluissa esitetyn arvion mukaan vuonna 2019 noin 124 000 henkilöä.

Valiokunnan mietintö VaVM 19/2018 vp

sentilla². — Koska työntekijöiden veroluonteisiin maksuihin ehdotetut muutokset kompensoivat toisensa, ne eivät muuta tätä yhteisvaikutusta.

Valiokunta pitää ehdotettuja muutoksia tasapainoisina ja talouskehitykseen nähden maltillisesti mitoitettuina. Ne kaventavat hienoisesti tuloeroja ja ovat linjassa koko hallituskautta kuvaavan painotuksen kanssa; valtiovarainministeriö on arvioinut, että palkkatulon veroasteen lasku on painottunut selvästi pieni- ja keskituloisiin mutta nähtävissä myös suurituloisilla. Tämä vastaa hallituksen nimenomaista tavoitetta siitä, ettei palkkatulojen verotus kiristy millään tulotasolla. Samalla se tukee tavoitetta siirtää verotuksen painopistettä työn verotuksesta mm. haittojen verotukseen.

Vaikka esitys itsessään on tasapainoinen, valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on tuotu jälleen esiin huoli tuloverotuksen jyrkästä progressiosta. Lisäänsioihin kohdistuva marginaalivero voi olla korkea jo varsin matalilla tulotasolla, jolloin se liittyy tyypillisesti kysymykseen verotuksen ja sosiaaliturvan yhteensovituksesta. Keski- ja suurituloisilla keskeinen kysymys kohdistuu taas siihen, mikä vaikutus verotuksella on halukkuuteen tehdä lisätyötä tai hankkia lisäkoulutusta. Merkittävä näkökohta liittyy myös siihen, millaisen näkymän Suomi tarjoaa korkeasti koulutetuille työvoimalle, jota pidetään tulevaisuuden talouskasvun avaintekijänä.

Kysymys progression vaikutuksista on haastava ja moniulotteinen aina tutkittavasta peruskysymyksestä alkaen: miten verojärjestelmän tehokkuutta tulisi ylipäänsä mitata tänä aikana. Tulisi-ko sitä tarkastella esimerkiksi työn tarjonnan ja verotulojen kasvun ohella myös työn kysynnän ja työpaikkojen synnyn kannalta. Oma vaikutuksensa on myös sillä, miten yleiset tai yksilölliset arvostukset painottuvat vastaisuudessa, erityisesti, missä määrin vapaa-aika asetetaan lisäänsioiden edelle — verotuksesta riippumatta.

Vaikka progressiota koskevat ratkaisut ovat arvosidonnaisia ja siten lopulta poliittisia, tietopohja merkityksellisistä seikoista on tärkeä verojärjestelmän kehittämiseksi. Tarve siihen on ilmeinen, kun otetaan huomioon meneillään oleva työn murros sekä uudenlainen kilpailu työvoimasta ja yritysten sijoittautumisesta. Valiokunta painottaa näitä näkökohtia ja asettaa odotuksia erityisesti vireillä olevaan, ns. *verotuksen tiekartta* -hankkeeseen³. Sen nimenomaisena tavoitteena on arvioida verojärjestelmään kohdistuvien paineiden, kuten globalisaation, digitalisaation, robotisaa-tion ja väestön ikääntymisen, vaikutukset veropohjiin ja niiden herkkyyteen veroasteiden muu-tokselle. Tiedon pohjalta on tarkoitus tehdä suositus sellaiseksi pitkän aikavälin verojärjestel-mäksi, joka parhaiten toteuttaa talouden kasvun, tulonjaon ja julkisen talouden kestäväen rahoituk-sen kriteerit.

Muut muutokset

Esitys sisältää veroperusteita koskevien yleisten muutosten ohella muutamia pienehköjä tarken-nuksia useisiin säännöksiin. Valiokunnalla ei ole huomautettavaa niihin siltä osin kuin ne koske-

2 Taludellinen katsaus, syksy 2018, Valtiovarainministeriön julkaisu 24a/2018

3 Verotuksen muospaineet ja tulevaisuuden verojärjestelmä -hanke on käynnistetty osana valtion selvitys-tutkimustoimintaa ja sen toteuttavat ETLA ja VATT. Hankkeen kesto on 4/2018—4/2019.

Valiokunnan mietintö VaVM 19/2018 vp

vat liikenteenharjoittajan tarjoamia henkilökuntaetuja vapaaehtoisen yksilöllisen eläkevakuutuksen perintöverokohtelua tai ovat puhtaasti teknisluonteisia.

Valiokunta pitää hyväksyttävänä myös työasuntovähennykseen ehdotettua korotusta 450 euroon sekä vapaaehtoistyöntekijöille maksettavien verovapaiden kilometrikorvausten korotusta ja soveltamisalan laajennusta. Asiantuntijakuulemisessa on kiinnitetty kuitenkin huomiota eräisiin näkökohtiin, minkä vuoksi valiokunta käsittelee ehdotuksia lyhyesti vielä erikseen.

Työasuntovähennys. Työasuntovähennyksen enimmäismäärä on siis tarkoitus nostaa nykyisestä 250 eurosta 450 euroon kuukaudessa. Vähennys ei voi ylittää kuitenkaan maksetun vuokran määrää. Soveltamisedellytykset säilyisivät muutoin ennallaan. Edellytyksenä olisi siten edelleen varsinaisen työpaikan sijainnin vuoksi tapahtunut asunnon vuokraus (*työasunto*) ja yli 100 kilometrin etäisyys toisesta asunnosta, jossa verovelvollinen asuu puolisonsa tai alaikäisen lapsensa kanssa (*vakituinen asunto*).

Valiokunta pitää vähennystä yhä perusteltuna, vaikka siinä on kysymys elantomenoista, joiden vähennyskelpoisuuteen tulisi suhtautua verojärjestelmän johdonmukaisuuden vuoksi ylipäänsä pidättyvästi. Vähennys otettiin osaksi tuloverotusta vuoden 2008 alusta, kun oli tarve löytää keinoja edistää työvoiman liikkuvuutta. Jo tuolloin oli nähtävissä ne haasteet, jotka liittyivät työvoiman saantiin ja talouskasvun edellytyksiin. Ongelmien ennakoitiin lisääntyvän väestön ikääntymisen ja eläköitymisen myötä, kuten näyttää myös käyneen. Työvoiman liikkuvuutta on siis perusteltua edistää myös verotuksen keinoin.

Vähennyksen enimmäismäärän korotusta on puollettu myös valiokunnan asiantuntijakuulemisessa. Samalla on ehdotettu soveltamisalaa laajennettavaksi myös yksin asuviin ja avopuolisoihin, jotka eivät täytä tuloverolain puolisolomääritelmää. Perusteena on mainittu mm. yhdenvertaisuus.

Valiokunta ei pidä laajennusta eikä sille esitettyjä perusteita kuitenkaan kestävinä. Mahdollisuutta selvitettiin esityksen valmisteluvaiheessa hallituksen kehysriihen päätöksen mukaisesti, mutta siinä päädyttiin kielteiselle kannalle. Keskeisenä perusteena olivat ne seikat, jotka myös valiokunta itse toi esiin hyväksyessään vähennyksen alun perin (VaVM 15/2007 vp). Olennaista on, että nykyinen rajaus on yhdenmukainen tuloverotuksen muiden linjausten kanssa. Taustalla on se, että yksin asuva ei ole yhtä lailla sidottu asuinpaikkaansa kuin esimerkiksi perhe, jonka muiden jäsenten työt ja koulut sijaitsevat kotipaikkakunnalla. Tuen tarve ja yhteiskuntapoliittinen perusteltavuus eivät siten ole samanlaiset kuin perheellisellä. Nämä näkökohdat pätevät siis edelleen, mikä on todettu myös esityksen perusteluissa.

Kielteiset perusteet liittyvät siis ensisijaisesti verojärjestelmän johdonmukaisuuteen mutta myös tosiasiallisen valvonnan mahdollisuuksiin. Poikkeussäännöksen sisällä ei ole muutoinkaan syytä laajentaa esimerkiksi puolisolomääritelmää, joka nojautuu nykyisin objektiivisesti todettavissa oleviin kriteereihin. Se käsittää siis mm. myös ne yhteisessä taloudessa jatkuvasti eläneet avopuolisot, jotka ovat olleet aikaisemmin avioliitossa keskenään tai joilla on tai on ollut yhteinen lapsi (TVL 7 §:n 3 mom.).

Valiokunnan mietintö VaVM 19/2018 vp

Valiokunta pitää nykyistä vähennystä sille asetettuine soveltamisedellytyksineen kaikkiaan hallittavana ja tarkoituksenmukaisena. Tätä kuvaa myös vähennyksen taloudellinen vaikutus, hieman yli 8 milj. euroa vuonna 2016, jolloin vähennys myönnettiin hieman yli 10 000 henkilölle.

Vapaaehtoistyöntekijöille maksettavat verovapaat kilometrikorvaukset. Yleishyödyllisten yhteisöjen vapaaehtoistyöntekijöilleen maksamien verovapaiden kilometrikorvausten vuotuista enimmäismäärää on tarkoitus nostaa nykyisestä 2 000 eurosta 3 000 euroon. Samalla säännöksen soveltamisalaa laajennettaisiin niin, että korvauksen maksajana voisi olla myös osittain verovapaa yhteisö. Käytännössä kysymys olisi mm. kuntien ja seurakuntien piirissä tapahtuvasta vapaaehtoistoiminnasta ja siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta verovapaasti.

Mahdollisuus maksaa verovapaita kustannustenkorvauksia muulle kuin työ- tai virkasuhteessa olevalle on poikkeus pääsäännöstä. Yleensä edellytetään, että kysymyksessä on työtehtävien hoidosta aiheutuva työmatka. Poikkeus hyväksyttiin osaksi verojärjestelmää vuoden 2001 alusta Urheilun verotustyöryhmän ehdotuksen⁴ pohjalta. Sillä haluttiin ennen muuta helpottaa tulkintoja ja selkeyttää verotuskäytäntöä. — Säännöstä on tarkasteltu sittemmin hiljattain kahdessa muussa työryhmässä⁵, joissa päädyttiin keskenään erilaisiin suosituksiin, kuten esityksen perusteluista ilmenee.

Nyt tehdyt muutosehdotukset liittyvät hallituksen tavoitteeseen edistää vapaaehtoistyön toimintaedellytyksiä. Kilometrikorvausten enimmäismäärän osalta kysymys on myös alkuperäisen korvausmäärän päivityksestä, joskin niin, että korvaustaso kattaisi yli 7 000 kilometrin ajot, kun alkuperäinen taso vastaisi noin 5 300 kilometrin ajoja.

Valiokunta pitää perusteita ymmärrettävinä ja säännöksiä ehdotetuin tavoin rajattuina myös käytännössä hallittavina. Asiaa arvioitaessa on kuitenkin hyvä muistaa, että enimmäismäärä liittyy nimenomaan kilometrikorvauksiin ja oman auton käyttöön. Julkisilla kulkuneuvoilla tehtyjen matkojen kustannuksia voidaan korvata edelleen rajoituksetta samoin kuin majoittumiskustannuksia. Rajoituksia on asetettu vain päivärahoille ja kilometrikorvauksille, joiden tosiasiallinen valvonta on verotuskäytännössä yleensä hankalaa. — Verovapaiden kustannustenkorvausten tarkoituksena ei ole korvata palkkaa, kuten jo Urheilun verotustyöryhmä korosti.

Lakialoitteet

Valiokunta ehdottaa, että lakialoitteet 49, 88, 89/2017 vp sekä 23/2018 vp hylätään.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Valtiovarainvaliokunnan päätösehdotus:

-
- 4 Urheilun verotustyöryhmä, Valtiovarainministeriön työryhmämuistio 17/1998
 - 5 "Vapaaehtoistyö, talkootyö, naapuriapu - kaikki käy", Vapaaehtoistoiminnan koordinaatiota ja toimintaedellytysten kehittämistyöryhmä, Valtiovarainministeriön raportti — 39/2015 sekä Valtion roolin ja ohjauskeinojen selkeyttäminen suomalaisessa liikunta- ja urheilukulttuurissa, Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 40/2017

Valiokunnan mietintö VaVM 19/2018 vp

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 124/2018 vp sisältyvät 1.—3. lakiehdotuksen.

Eduskunta hylkää lakialoitteisiin LA 49, 88, 89/2017 vp ja LA 23/2018 vp sisältyvät lakiehdotukset.

Helsingissä 13.11.2018

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Timo Kalli kesk
varapuheenjohtaja Ville Vähämäki ps
jäsen Timo Harakka sd (osittain)
jäsen Timo Heinonen kok
jäsen Toimi Kankaanniemi ps
jäsen Pauli Kiuru kok
jäsen Esko Kiviranta kesk
jäsen Elina Lepomäki kok
jäsen Mats Nylund r (osittain)
jäsen Aila Paloniemi kesk
jäsen Antti Rantakangas kesk
jäsen Markku Rossi kesk
jäsen Eero Suutari kok
jäsen Maria Tolppanen sd (osittain)
jäsen Kari Uotila vas
varajäsen Lasse Hautala kesk
varajäsen Reijo Hongisto sin
varajäsen Emma Kari vihr
varajäsen Joona Räsänen sd
varajäsen Harry Wallin sd (osittain)
varajäsen Peter Östman kd (osittain)

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen

Valiokunnan mietintö VaVM 19/2018 vp
Vastalause 1 /sd

VASTALAUSE 1 /sd

Perustelut

Suomen talous on vahvalla pohjalla, mutta samaan aikaan kasvun ennustetaan lähivuosina hiipuvan. Talouspolitiikan kannalta tästä seuraa kaksi johtopäätöstä: finanssipolitiikka on mitoitettava oikealla tavalla suhdannetilanteeseen, eli kiristävämmäksi. Samalla politiikan on luotava edellytyksiä tulevaisuuden kasvulle. Se tarkoittaa erityisesti tuottavuuskasvun edellytysten vahvistamista. On huolehdittava siitä, että kasvu on sosiaalisesti ja ekologisesti kestävällä pohjalla ja että julkisen talouden kestävyys on turvattu.

Hallituksen politiikka on tätä taustaa vasten väsähtänyttä ja välinpitämätöntä. Talouspolitiikkaa ovat leimanneet leikkaukset koulutuksesta, sosiaaliturvasta ja palveluista. Samalla hallitus on tehtaillut omia taustaryhmiä suosivia ideologioita veronalennuksia. Tässä mielessä hallituksen budjetti on vaalibudjetti: julkisen talouden tulopohjaa heikentävä ja vastuullisen verolinjan vastainen politiikka jatkuu.

Seurauksena valtava joukko ihmisiä jää osattomaksi talouden kasvusta, tulevan kasvun edellytykset heikentyvät ja julkisen talouden kestävyys vahvistaminen jää puolitiehen. Vastakkainasettelut ovat kärjistyneet. Hallituksen ensi vuoden budjettiesitys ei muuta tätä koko kauden kukaan. Pieni paikkaus ei auta, kun vene vuotaa.

Hallitus ei ole käyttänyt verotusta työkaluna, jolla rahoitettaisiin julkisten palvelujen kehittämistä. Sosialidemokraattien vaihtoehdossa Suomen menestys perustuu toimivaan hyvinvointivaltioon. Siinä verotuksella rahoitetaan tulevaisuusinvestointeja palveluihin, koulutukseen sekä tutkimus- ja kehitystoimintaan. Investoinnit vahvistaisivat julkista taloutta myös pitkällä aikavälillä, kun työllisyys vahvistuu ja yhteiskunnallisten ongelmien korjaamisen kustannukset vähenevät.

Hallitus on myös veropoliittisissa ratkaisuisaan unohtanut hyvän verojärjestelmän keskeisimmät periaatteet: oikeudenmukaisuuden ja taloudellisen tehokkuuden. Sosialidemokraattien oikeudenmukaisessa vaihtoehdossa huomioitaisiin veronmaksukyky veroratkaisuissa. Lisää verotuloja kerättäisiin lähinnä veropohjaa tiivistämällä, minkä vuoksi veroprosentteja myös alennetaan. Veronalennukset kohdistettaisiin pääosin ansiotuloverotukseen.

Myös taloudellinen tehokkuus toteutuu, kun pidetään verotus tasapuolisena, veropohjat tiiviinä, verokannat kohtuullisina ja verolainsäädäntö täsmällisenä. Samalla kaikkein hyödyllisintä toimintaa on verotettava vähiten: tämä koskee sekä ansiotyötä yhteiskunnan perustana että ekologisesti parhaita vaihtoehtoja ihmiskunnan säilymisen edellytyksenä. Nyt esitetyt ehdotukset ovat lyhyen tähtäimen ensi askeleita, pidemmällä aikavälillä sosialidemokraatit uudistaisivat verotusta keväällä 2018 julkaistun vero-ohjelman linjausten pohjalta.

Sosialidemokraatit esittävät tuloveroasteikkoihin ja tuloverolakiin oikeudenmukaisia muutoksia, jotka tukevat työllisyyttä ja kasvua. Pieni- ja keskituloisten palkansaajien, eläkeläisten sekä etuuksien saajien verotusta kevennettäisiin.

Valiokunnan mietintö VaVM 19/2018 vp
Vastalause 1 /sd

Pieni- ja keskipalkkaisen työn verotusta on syytä alentaa, jotta työllistyminen olisi houkuttelevampaa. Sosialidemokraattien esityksessä palkansaajan verotus kevenisi noin 5 000 euron kuukausituloihin saakka, kun vertailukohtana käytetään hallituksen budjettia. Keskimäärin käteen jäisi noin 10 euroa enemmän kuussa kuin hallituksen mallissa. Kaikkein eniten tulot kasvaisivat alle 1 500 euroa tienavilla palkansaajilla, jotka saisivat verotuksen yhteydessä niin kutsuttua työtulotukea. Osa-aikainen, keikkaluontoinen tai kausittainenkin työ olisi kannustavaa, kun palkan yhteydessä saisi veronpidätyksen sijasta työtulotuen. Ansiotulovero voisi siis jäädä negatiiviseksi, jolloin esimerkiksi 800 euron kuukausittaisista palkkatuloista käteen jäisi noin 50 euroa nykyistä enemmän.

Sosialidemokraatit laskisivat eläkeläisten verotusta hallituksen malliin verrattuna enemmän 3 600 euron tuloihin asti. Etuuksien saajien verotus alenisi, kun tulot jäävät alle 2 000 euroon kuukaudessa. Toisaalta yli 90 000 euroa vuodessa tienavien ansiotulojen verotusta kiristettäisiin kahdella prosenttiyksiköllä.

Kotitalousvähennystä uudistettaisiin siten, että myös pienituloisimmat voisivat hyötyä siitä kotitaloustuen muodossa. Samalla poistetaan kotitalousvähennyksen sadan euron omavastuuosuus, jolloin pienituloisen kannattaa teettää vaikka vain yksi siivous kodissaan. Kotitalousvähennyksen ylärajaa alennetaan energiaremontteja lukuun ottamatta, millä ohjataan käyttämään kotitalousvähennys asumisen päästöjen vähentämiseen. Sosialidemokraatit myös korottaisivat kotitalousvähennyksen korvausprosenttia 70-vuotiaiden hoivapalveluissa ja aloittaisivat valmistelun, jolla kotitalousvähennys ulotettaisiin nykyistä laajemmin kerrostalo- ja rivitaloasukkaille.

Sosialidemokraatit siirtäisivät verotuksen painopistettä työn, eläkkeiden ja etuuksien verotuksesta omistamisen verotukseen monin tavoin. SDP tiivistäisi veropohjaa luopumalla hallituksen viime vuonna käyttöön ottamista yrittäjävähennyksestä sekä metsälahjavähennyksestä. Niitä voidaan pitää perusteettomina, sillä niiden vaikutukset työllisyyteen ja talouskasvuun ovat vähäiset. Sijoitustuottojen ja osinkoverotuksen veropohjaa tiivistetään, samalla kun torjutaan monikansallisten yritysten aggressiivista verosuunnittelua ja veronkiertoa. Pääomatulojen verotusta nostetaan, samoin perintöjen ja lahjojen verotusta.

Sosialidemokraatit toteuttaisivat myös eräitä erityisesti aloitteleville yrityksille suunnattuja sekä työllisyyttä edistäviä toimenpiteitä. Osaajien työllistämistä startup-yrityksiin helpotettaisiin poistamalla työperäisten muuttojen esteitä sekä kehittämällä kannustinjärjestelmien verotusta. Kasvuyrittäjiä ja työllistymistä tuettaisiin myös niin kutsutulla ensimmäisen työntekijän palkkausvähennyksellä, johon varattaisiin 20 miljoonaa euroa. Se rajattaisiin alueellisesti yrityksiin, jotka palkkaavat ensimmäisen perheen ulkopuolisen työntekijän. Samalla arvonlisäverovelvollisen toiminnan alaraja nostettaisiin 30 000 euroon vuodessa.

Pienyrittäjien asemaa vastaavasti parannetaan esittämällä arvonlisäverollisen liikevaihtorajan korottamista sekä ensimmäisen ulkopuolisen työntekijän palkkaamisvähennystä. SDP helpottaisi osaajien työllistämistä startup-yrityksiin poistamalla työperäisten muuttojen esteitä ja kehittämällä kannustinjärjestelmien verotusta. Kotimarkkinayritysten kilpailuasetelma paranisi myös monikansallisten konsernien aggressiivisen verosuunnittelun suitsimisella.

**Valiokunnan mietintö VaVM 19/2018 vp
Vastalause 1 /sd**

Ehdotus

Edellä esitetyn perusteella ehdotamme,

että 3. lakiehdotus hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisena,

että 1. ja 2. lakiehdotus hyväksytään muutettuina seuraavasti, (*Vastalauseen muutosehdotukset*)

että hyväksytään yhdeksän lausumaa. (*Vastalauseen lausumaehdotukset*)

Vastalauseen muutosehdotukset

1.

Laki

vuoden 2019 tuloveroasteikosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Vuodelta 2019 toimitettavassa verotuksessa määrätään tuloverolain (1535/1992) perusteella valtiolle ansiotulosta suoritettava tulovero progressiivisen tuloveroasteikon mukaan seuraavasti:

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylit- tävästä tulon osasta, %
17 600	8,00	6,00
26 400	536,00	17,25
43 500	3 485,75	21,25
76 100	10 413,25	31,25
90 000	14 757,00	33,25

2 §
(Kuten VaVM)

Valiokunnan mietintö VaVM 19/2018 vp
Vastalause 1 /sd

2.

Laki

tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan tuloverolain (1535/1992) 58 §:n 8 momentti, sellaisena kuin se on 1515/2011, ja
muutetaan 58 §:n 1 momentti, 69 §:n 2 momentti, 71 §:n 3 momentti, 95 a §:n 1 momentti,
100 §:n 2 momentti, 101 §:n 2 momentti, 106 § ja 125 §:n 2 momentti,
sellaisena kuin niistä ovat 58 §:n 1 momentti ja 71 §:n 3 momentti laissa 1246/2013, 95 a §
1 momentti laissa 1141/2007, 100 §:n 2 momentti sekä 101 §:n 2 momentti laissa 1510/2016 sekä
106 § ja 125 §:n 2 momentti laissa 876/2017, seuraavasti:

58, 69, 71, 95 a ja 100 §
(Kuten VaVM)

101 §

Kunnallisverotuksen eläketulovähennys

Täyden eläketulovähennyksen määrä lasketaan siten, että luvulla 1,410 kerrotun täyden kansaneläkkeen määrästä vähennetään 1 480 euroa ja jäännös pyöristetään seuraavaan täyteen kymmenen euron määrään. Eläketulovähennys ei kuitenkaan voi olla eläketulon määrää suurempi. Jos verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää täyden eläketulovähennyksen määrän, eläketulovähennystä pienennetään 51 prosentilla ylimenevän osan määrästä.

106 §

Kunnallisverotuksen perusvähennys

Jos verovelvollisen luonnollisen henkilön puhdas ansiotulo edellä mainittujen vähennysten jälkeen ei ole 3 505 euron määrää suurempi, on siitä vähennettävä tämän tulon määrä. Jos puhtaan ansiotulon määrä mainittujen vähennysten jälkeen ylittää täyden perusvähennyksen määrän, vähennystä pienennetään 18 prosentilla yli menevän tulon määrästä.

Valiokunnan mietintö VaVM 19/2018 vp
Vastalause 1 /sd

125 §

Työtulovähennys

Vähennys on 12,6 prosenttia 1 momentissa tarkoitettujen tulojen 2 000 euroa ylittävältä osalta. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 1 730 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 36 000 euroa vähennyksen määrä pienenee 2,50 prosentilla puhtaan ansiotulon 36 000 euroa ylittävältä osalta. Vähennys tehdään ennen muita tuloverosta tehtäviä vähennyksiä.

Voimaantulo
(Kuten VaVM)

Vastalauseen lausumaehdotukset

- 1. Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa viivyttämättä eduskunnalle esityksen ansiotuloverotuksen yhteydessä toteutettavasta työtulotuesta, joka kannustaisi kaikkein pienituloisimpia työllistymään muun muassa osa-aika- ja keikkatyöhön.*
- 2. Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle esityksen tuloverolain 127 a §:ssä tarkoitetun kotitalousvähennyksen uudistamisesta kotitaloustueksi, sen alarajan poistamisesta, sen enimmäismäärän laskemisesta 400 eurolla energiaremontteja lukuun ottamatta ja tuloverolain 127 b §:n korvausprosenttien korottamisesta yli 70-vuotiaiden hoivapalveluissa sekä aloittaa valmistelun kotitalousvähennyksen ulottamisesta kerrostalo- ja rivitaloasunto-osakeyhtiöiden osakkaiden rahoitusvastuulla yhtiöissä toteutaviin remontteihin.*
- 3. Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa viivyttämättä eduskunnalle esityksen kasvuyritysten työllistämisen edistämisestä, jossa osakepalkkion verotuksesta saisi huojennuksen silloin, kun saadun osakkeen myyntiä on rajoitettu, työsuhdeoption verotusta huojennettaisiin vastaavasti sekä ulkomailta työn vuoksi muuttavien työnantajalta saamat muuttokorvaukset katsottaisiin verovapaiksi kustannusten korvauksiksi ja vastaavat itse maksetut muuttokulut saisi vähentää verotuksessa.*
- 4. Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee viivyttämättä sijoitusvakuutusten sekä vakuutuskuorien verotusta koskevan lakiesityksen, jolla saatetaan niiden verokohtelu tasa-
puolisemmaksi suhteessa suoriin sijoituksiin.*
- 5. Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa viivyttämättä eduskunnalle esityksen, jolla puututaan tiukemmin monikansallisten yritysten aggressiiviseen verosuunnitteluun ja veron kiertämiseen muun muassa rajaamalla verovälttelyssä käytettyjen korkojen vähennys-oikeutta.*

Valiokunnan mietintö VaVM 19/2018 vp
Vastalause 1 /sd

6. Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa viivyttämättä eduskunnalle esityksen yrittäjävähenystä koskevan tuloverolain 30 a §:n kumoamisesta.

7. Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa viivyttämättä eduskunnalle esityksen metsälahjavähennystä koskevien tuloverolain 55 a ja 55 b §:n kumoamisesta.

8. Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle esityksen tuloverolain 124 §:n 2 momentin mukaisten pääomatuloverokantojen nostamisesta siten, että pääomatulon verokanta nostetaan 32 prosenttiin ja 30 000 euron ylittävältä osalta 35 prosenttiin.

9. Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle esityksen perintö- ja lahjavero- lain 14 ja 19 a §:ssä tarkoitettujen veroasteikkojen palauttamisesta vuoden 2016 tasolle kuitenkin siten, että yli miljoonan euron lahjojen ja perintöjen verotus kiristyisi kahdella prosenttiyksiköllä vuoden 2016 tasosta.

Helsingissä 13.11.2018

Timo Harakka sd
Joonas Räsänen sd
Maria Tolppanen sd
Harry Wallin sd

Valiokunnan mietintö VaVM 19/2018 vp
Vastalause 2 /vihr

VASTALAUSE 2 /vihr

Perustelut

Hallitus jatkaa eriarvoistavaa talouspolitiikkaa, jossa pienituloisimpien asemaa heikennetään jatkamalla indeksijäädytyksiä neljättä vuotta. Veropolitiikka ei tähän mennessä ole juuri tuonut helpotusta kaikkein pienituloisimpien tilanteeseen. Etenkin etuuksien saajat ovat jääneet vaille kevennyksiä, joita on jaettu avokätisemmin hallituksen omille taustajoukoille.

Pidämme perusteltuna sitä, että hallitus luopui vuodelle 2019 suunnitelluista yleisistä tuloveronkevennyksistä ja kohdisti kevennykset selvemmin pienituloisille.

Hallitus käyttää veronkevennysvarastaan noin 60 miljoonaa euroa kunnallisveron perusvähennyksen korottamiseen. Vähennyksen enimmäismäärä nousee nykyisestä 3 100 eurosta 3 305 euroon.

Esitämme, että perusvähennystä korotetaan selvästi enemmän, 3 760 euroon. Tämän korotuksen kustannus on luokkaa 200 miljoonaa, mutta pidämme sitä tässä tilanteessa perusteltuna ja oikeudenmukaisena ratkaisuna.

Kunnallisveron korotus auttaa selvästi torjumaan köyhyyttä ja kaventamaan tuloeroja, sillä se koituu kaikkien pienituloisimmille, myös työttömille ja eläkeläisille, jotka eivät hyödy ansiotuloihin tehtävistä veronkevennyksistä.

Ehdotus

Edellä esitetyn perusteella ehdotan,

että 1. ja 3. lakiehdotus hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisina,

että 2. lakiehdotus hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena paitsi 106 § muutettuna seuraavasti, (*Vastalauseen muutosehdotus*)

että hyväksytään neljä lausumaa. (*Vastalauseen lausumaehdotukset*)

**Valiokunnan mietintö VaVM 19/2018 vp
Vastalause 2 /vihr**

Vastalauseen muutosehdotukset

2.

Laki

tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 106 § sellaisena kuin se on laissa 876/2017, seuraavasti:

106 §

Kunnallisverotuksen perusvähennys

Jos verovelvollisen luonnollisen henkilön puhdas ansiotulo edellä mainittujen vähennysten jälkeen ei ole **3 760** euron määrää suurempi, on siitä vähennettävä tämän tulon määrä. Jos puhtaan ansiotulon määrä mainittujen vähennysten jälkeen ylittää täyden perusvähennyksen määrän, vähennystä pienennetään 18 prosentilla yli menevän tulon määrästä.

Vastalauseen lausumaehdotukset

- 1. Eduskunta edellyttää, että hallitus poistaa käyttöön ottamansa metsälahjavähennyksen.*
- 2. Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa esityksen listaamattomien yhtiöiden osinkoverotuksen kiristämisestä valtiovarainministeriön asiantuntijaryhmän esittämällä tavalla.*
- 3. Eduskunta edellyttää, että hallitus nopeuttaa aikataulua, jolla asuntolainan korkovähennystä pienennetään.*
- 4. Eduskunta edellyttää, että hallitus peruuttaa tekemänsä perintöveron kevennykset.*

Helsingissä 13.11.2018

Emma Kari vihr

Valiokunnan mietintö VaVM 19/2018 vp
Vastalause 3 /vas

VASTALAUSE 3 /vas

Perustelut

Oikeudenmukainen verotus edellyttää, että kukin osallistuu veronmaksuun maksukykyensä mukaisesti ja että verotuksella tasataan tuloeroja.

Suomen verojärjestelmän kyky tasata tulo- ja varallisuuseroja on heikentynyt pidemmän aikaa. Progressiivisilla veroilla kerättävien verotulojen osuus on selvästi vähentynyt. Progressiivisimpien verojen eli valtion tuloveron sekä perintö- ja lahjaveron osuus verokertymästä on alle 10 prosenttia. Jos katsotaan kaikkia henkilöverotuksessa perittäviä veroja ja maksuja (ml. sosiaalivakuutusmaksut), niin progressiivisen ansiotuloveron osuus on tippunut 1980—1990-luvun taitteen yli 40 prosentista noin 15 prosenttiin.

Sipilän hallitus on vähentänyt verojärjestelmän tulontasausvaikutusta ja kasvattanut eriarvoisuutta. Suurimmat hyödyt veromuutoksista ovat menneet suurituloisille ja suurten pääomien haltijoille. Valtavat miljardiluokan veronkevennykset ovat myös heikentäneet valtiontalouden rahoitusasemaa ja vaikeuttaneet hyvinvointivaltion ylläpitoa.

Suomen pääomatulon saajia suosiva verojärjestelmä on keskeinen eriarvoistava rakenne. Vuoden 1993 verouudistuksesta asti talouskasvun hedelmät ovat menneet kaikkein hyvätuloisimmille, kun sitä edeltävinä vuosikymmeninä pienituloisten ansiot kasvoivat eniten. Uusimpien verotietojen valossa yli 300 000 euroa nettona tienanneiden ansiot kasvoivat vuonna 2017 yli neljänneksellä, kun pienimmissä tuloluokissa käteen jäävä summa pieneni tai pysyi suunnilleen ennallaan. Varallisuuserot ovat suuremmat kuin vuosikymmeniin.

Erityisen avokätisesti Suomessa kohdellaan varakkaita omistajayrittäjiä, jotka pystyvät muuttamaan ansionsa pääomatuloiksi ja nostamaan ne hyvin alhaisella veroprosentilla. Lähes kaikki johtavat asiantuntijat ovat eri tavoin suosittaneet listaamattomien yhtiöiden omistajien kohtuuttomien veroetujen poistamista, mutta hallitus ei ole ollut siihen valmis. Toisaalta myös nykyinen pääomatulojen erillinen asteikko on epäreilu myös pieniä pääomatuloja saaville pienituloisille.

Vasemmistoliiton vaihtoehdossa verojärjestelmän progressiivisuutta lisätään selvästi, ja suurista tuloista maksetaan suhteellisesti suurempi vero. Suomalaisten ylivoimaisen enemmistön käteen jäävät tulot kasvavat, vaikka tuloveroasteikkoa kiristetään, sillä perumme kiky-sopimuksen mukaiset sosiaalivakuutusmaksumuutokset. Tämä havainnollistaa, kuinka valtava tulonsiirto kiky-sopimus oli palkansaajilta ja julkiselta sektorilta yrityksille.

Vasemmistoliiton tavoite on, että ansio- ja pääomatuloja kohdellaan verotuksessa yhdenmukaisesti. Meidän tulee välittömästi käynnistää valmistelu tuloverotuksen harmonisoimiseksi.

Välittömänä uudistuksena ehdotamme listaamattomien yritysten osinkoverotuksen korjaamista. Tämä toteutetaan laskemalla verovapaiden osinkojen raja (ns. normaalituottoraja) kahdeksasta kolmeen prosenttiin ja verottamalla tuon rajan alle jäävistä tuloista 40 prosenttia nykyisen 25 prosentin sijaan. Uudistus lisää verotuloja noin 355 miljoonalla eurolla.

Valiokunnan mietintö VaVM 19/2018 vp
Vastalause 3 /vas

Tuloveroasteikkoa muutetaan usealla tavalla. Perumme niin sanotusta kiky-sopimuksesta aiheutuneet muutokset sosiaalivakuutusmaksuihin, mikä lisää palkansaajien käteen jääviä tuloja huomattavasti. Tämän vastapainoksi kiristämme veroasteikkoa ja otamme käyttöön uuden, yli 100 000 euroa vuodessa tienaaavien veroluokan (vero alarajan ylittävästä osasta 34 %).

Kunnallisverotuksen perusvähennys korotetaan 3 535 euroon hallituksen esittämän 3 305 euron sijaan. Tämä lisää pienituloisten käteen jääviä tuloja. Työtulovähennyksen vähenemisprosenttia korotetaan. *Yrittäjävähennyksestä* luovutaan.

Kotitalousvähennys palautetaan vuoden 2016 mallin mukaiseksi. Uudistuksen säästöt valtiolle ovat 31 miljoonaa euroa. Vasemmistoliitto haluaa myös mahdollistaa kotitalousvähennyksen asunto-osakeyhtiöille ja -osuuskunnille. Tämä olisi tärkeä kannustin esimerkiksi energiaremontteihin. Lisäksi kotitalousvähennystä täydentämään tulee luoda uudenlainen kotitaloustuki, joka antaa vastaavan hyödyn myös niille, joiden taloudellinen tilanne ei mahdollista kotitalousvähennyksen käyttöä.

Ehdotus

Edellä esitetyn perusteella ehdotan,

että 3. lakiehdotus hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisena,

että 1. ja 2. lakiehdotus hyväksytään muutettuina seuraavasti, (*Vastalauseen muutosehdotukset*)

että lisäksi hyväksytään viisi lausumaa. (*Vastalauseen lausumaehdotukset*)

Vastalauseen muutosehdotukset

1.

Laki

vuoden 2019 tuloveroasteikosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Vuodelta 2019 toimitettavassa verotuksessa määrätään tuloverolain (1535/1992) perusteella valtiolle ansiotulosta suoritettava tulovero progressiivisen tuloveroasteikon mukaan seuraavasti:

Valiokunnan mietintö VaVM 19/2018 vp
Vastalause 3 /vas

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylit- tävästä tulon osasta, %
17 200—25 700	8,00	6,25
25 700—41 800	539,00	18,00
41 800—74 200	3 437,25	22,25
74 200—100 000	10 646,25	32,00
100 000—	18 902,25	33,00

2 §
(Kuten VaVM)

2.

Laki

tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan tuloverolain (1535/1992) 58 §:n 8 momentti, sellaisena kuin se on 1515/2011, ja
muutetaan 58 §:n 1 momentti, 69 §:n 2 momentti, 71 §:n 3 momentti, 95 a §:n 1 momentti,
100 §:n 2 momentti, 101 §:n 2 momentti, 106 § ja 125 §:n 2 momentti,
sellaisena kuin niistä ovat 58 §:n 1 momentti ja 71 §:n 3 momentti laissa 1246/2013, 95 a §
1 momentti laissa 1141/2007, 100 §:n 2 momentti sekä 101 §:n 2 momentti laissa 1510/2016 sekä
106 § ja 125 §:n 2 momentti laissa 876/2017, seuraavasti:

58, 69, 71 ja 95 a §
(Kuten VaVM)

Valiokunnan mietintö VaVM 19/2018 vp
Vastalause 3 /vas

100 §

Valtionverotuksen eläketulovähennys

Täyden eläketulovähennyksen määrä lasketaan siten, että luvulla 3,500 kerrotun täyden kansaneläkkeen määrästä vähennetään progressiivisen tuloveroasteikon alimman verotettavan tulon määrä ja jäännös pyöristetään seuraavaan täyteen kymmenen euron määrään.

101 §
(Kuten VaVM)

106 §

Kunnallisverotuksen perusvähennys

Jos verovelvollisen luonnollisen henkilön puhdas ansiotulo edellä mainittujen vähennysten jälkeen ei ole 3 535 euron määrää suurempi, on siitä vähennettävä tämän tulon määrä. Jos puhtaan ansiotulon määrä mainittujen vähennysten jälkeen ylittää täyden perusvähennyksen määrän, vähennystä pienennetään 18 prosentilla yli menevän tulon määrästä.

125 §

Työtulovähennys

Vähennys on 12,2 prosenttia 1 momentissa tarkoitettujen tulojen 2 500 euroa ylittävältä osalta. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 1 630 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 33 000 euroa vähennyksen määrä pienenee 2,00 prosentilla puhtaan ansiotulon 33 000 euroa ylittävältä osalta. Vähennys tehdään ennen muita tuloverosta tehtäviä vähennyksiä.

Voimaantulo
(Kuten VaVM)

Vastalauseen lausumaehdotukset

1. Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo viivyttämättä eduskunnan käsiteltäväksi esityksen pääomaverotuksen progression kasvattamiseksi ja tuloverotuksen uudistamiseksi siten, että lopullisena tavoitteena on pääomatulojen verotuksen yhdenmukainen verokohtelu muiden tulojen kanssa.

Valiokunnan mietintö VaVM 19/2018 vp
Vastalause 3 /vas

2. Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo viivyttelemättä eduskunnan käsiteltäväksi uudistuksen, jolla kumotaan tuloverolain 54 d §:ssä määritelty vapaaehtoisen yksilöllisen eläkevakuutuksen ja pitkäaikaissäästämissopimuksen maksujen verovähennysoikeus.

3. Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo eduskunnan käsiteltäväksi verouudistuksen, jolla poistetaan mahdollisuus verojen lykkäämiseen ja verovälttelyyn vakuutuskuorten, kapitalisaatiosopimusten ja muiden vastaavien järjestelyiden avulla ja kuorijärjestöjen osinkotuottoja ja luovutusvoittoja verotetaan kuten suoran omistuksen tapauksessa tehtäisiin.

*4. Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo eduskunnan käsiteltäväksi esityksen, jossa muusta kuin julkisesti noteeratusta yhtiöstä saatujen osinkojen verotuksen ns. normaalituotto-
raja lasketaan 3 prosenttiin ja tämän vuosituottorajan alittavasta tulosta 40 prosenttia on veronalaista pääomatuloa.*

5. Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo eduskunnan käsiteltäväksi esityksen, jossa kotitalousvähennyksessä vähennyskelpoinen osuus on yritykseltä ostettaessa 45 prosenttia arvonlisäverovelvollisesta työn hinnasta ja työntekijän palkkauksen yhteydessä 15 prosenttia palkasta työnantajan sivukuluineen ja jossa kotitalousvähennystä laajennetaan niin, että sen hyödyntäminen on mahdollista myös asunto-osakeyhtiöille ja -osuuskunnille. Samalla tulee selvittää eri tapoja tarjota kotitalousvähennystä vastaava tuki myös niille, joiden taloudellinen tilanne ei mahdollista nykymallisen kotitalousvähennyksen käyttöä.

Helsingissä 13.11.2018

Kari Uotila vas

Valiokunnan mietintö VaVM 19/2018 vp
Vastalause 4 / r

VASTALAUSE 4 / r

Perustelut

Ruotsalaisen eduskuntaryhmän mielestä tarvitsemme veropolitiikan, jossa palkansaajalle jää enemmän käteen. Olemme vakuuttuneita siitä, että kotitaloudet, joilla on enemmän tuloja käytettävissään, vauhdittavat taloutta ja luovat siten pohjan monipuolisemmalle palvelutarjonnalle. Tämän suhteen hallituksen esitys ensi vuoden tuloveroasteikkolaiksi on oikeansuuntainen. Meistä on kuitenkin oikein laskea työn verotusta vain, jos se tapahtuu sosiaalisesti oikeudenmukaisella tavalla.

Vaihtoehtobudjetissamme esitämme verouudistusta, joka antaa jokaiselle enemmän käteen. Perusmallissa on kyse siitä, että kulutuksen verotusta nostetaan aavistuksen — puoli prosenttia jokaisessa alv-luokassa. Lisääntyneet verotulot tekevät tuloveron alentamisen mahdolliseksi kaikissa veroluokissa. Kaikkia lisätuloja ei kuitenkaan käytetä tuloverojen alentamiseen, vaan osa potista käytetään eläkkeiden hyvittämiseen alimmissa tuloluokissa tulonsiirroilla. Korotamme kansaneläkettä 1,1 prosentilla ja korotamme kansaneläkettä 10 eurolla lisää kuukaudessa verrattuna hallituksen ehdotukseen. Kohdistamme toimenpiteitä myös kahdelle muulle taloudellisesti heikolle ryhmälle yhteiskunnassa — yksinhuoltajaperheille ja opiskelijoille.

Verouudistuksemme luo talouteen parempaa dynamiikkaa ja nostaa työllisyysastetta. Todistamme, että veropolitiikkaa voi uudistaa niin, että kaikki tuloryhmät voittavat.

Verotuksen tavoite tulisi olla riittävien varojen kerääminen, jotta voimme ylläpitää pohjoismaista hyvinvointiyhteiskuntaamme. Veroja tulisi kerätä tehokkaasti ja oikeudenmukaisesti, ja niiden tulisi perustua maksukykyyn. Verotuksen tulisi myös kannustaa työhön ja yrittäjyyteen, sen tulisi edistää talouskasvua ja työllisyyttä. Ainoastaan kestäväällä kasvulla ja korkealla työllisyysasteella, joka tuo verotuloja, hyvinvointiyhteiskuntamme voidaan taata myös pitkällä tähtäimellä.

Suomen sijoitus World Economic Forumin listalla maailman kilpailukykyisimmistä maista on laskenut kymmenennelle paikalle. Kilpailukykyimme ei ole tarpeeksi hyvä, ja se näkyy Suomen yrittäjien mukaan siinä, että vientikasvumme on hitaampaa kuin kasvu vientimarkkinoillamme. Veropolitiikan uudistamiselle löytyy siis hyviä syitä.

Yksi perusedellytyksistä on, että työn vastaanottaminen ja työn tekeminen olisi aina kannattavaa. Tavoitteeseen pääseminen vaatii monia toimenpiteitä. Yksi niistä on työn verotuksen alentaminen. Alempi vero pienentää kannustinloukkuja, ja kynnys vastaanottaa työtä laskee. Haluamme toteuttaa verouudistuksen, joka alentaa työn verotusta ja nostaa kulutusveroa. Tämä tapahtuu nostamalla kaikkia kolmea arvonlisäverokantaa 0,5 prosenttiyksiköllä. Koko alv-korotuksen summa vastaa tuloverotuksen alentamisen summaa.

Suurin osa arvonlisäveropohjasta, melkein 70 prosenttia arvonlisäveron tuloista, koostuu kotitalouksien kulutuksesta. Siksi meille on aivan selvää, että arvonlisäveron korotus tehdään ehdottamamme tuloverojen alentamisen ja sosiaalisten toimenpiteiden yhteydessä, jotta tulot kasvaisivat alimmissa desiileissä.

Valiokunnan mietintö VaVM 19/2018 vp
Vastalause 4 /r

Alv-korotusta pidetään usein huonona vaihtoehtona matalapalkkaisille, eläkeläisille ja opiskelijoille. Meidän mallimme ei ole sitä. Meidän mallissamme korotamme takuueläkettä enemmän kuin hallitus, poistamme kansaneläkkeen indeksijäädityksen, alennamme päivähoitomaksuja ja korotamme opintotuen takaisin ennen hallituksen leikkauksia olleelle tasolle.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että 1.—3. lakiehdotus hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisina,

että hyväksytään yksi lausuma. (*Vastalauseen lausumaehdotus*)

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee verouudistuksen ruotsalaisen eduskuntaryhmän mallin mukaisesti, jossa työn verotusta lasketaan ja kulutuksen verotusta nostetaan maltillisesti.

Helsingissä 13.11.2018

Mats Nylund r

Valiokunnan mietintö VaVM 19/2018 vp
Vastalause 5 /kd

VASTALAUSE 5 /kd

Perustelut

Vastalauseen muutosehdotukset, liittyen hallituksen esitykseen HE 124/2018 vp, koskevat työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennyskelpoisuutta sekä tuloverotuksessa tehtävää lapsivähennystä. Esitetyillä muutoksilla on tarkoitus tukea paremmin lapsiperheitä sekä asettaa työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen kohtelu paremmin yhdenmukaiseen asemaan muiden yleishyödyllisten yhdistysten jäsenmaksujen kanssa. Vastalauseessa esitetyt muutokset ovat osa kristillisdemokraattisen eduskuntaryhmän vuoden 2019 vaihtoehtobudjettia.

Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennyskelpoisuuden rajoittaminen

Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut ovat tulonhankkimisesta johtuneita menoja (TVL 31 §:n 1 momentin 6 kohta). Kyseiset maksut saadaan TVL 95 §:n mukaan vähentää täysimääräisinä. Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennyskelpoisuus on laissa oleva jäännös menneiltä ajoilta. Koska muidenkaan yleishyödyllisten järjestöjen jäsenillä ei ole oikeutta vähentää jäsenmaksujaan verotuksessa, tulisi myös työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen kohtelua yhdenmukaistaa paremmin muiden yleishyödyllisten yhdistysten jäsenmaksujen kanssa. Huomioitavaa on, että eräillä ammattiliitoilla on omistuksia, joilla ne toimivat vapailla markkinoilla yritysmäisesti. Tällöin niiden jäsenten jäsenmaksujen verovähennys voidaan jopa katsoa eräänlaiseksi epäsuoraksi yritystueksi.

Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksun verovähennysoikeuden purkaminen kokonaan tuottaisi merkittävät lisätulot valtiolle. Vähennysoikeuteen liittyvää muutosta ei kuitenkaan ole syytä tehdä kerralla, vaan asteittaisesti. Tästä syystä vastalauseessa esitetään muutosta tuloverolain 95 §:ään siten, että verovelvollinen saisi vähentää palkkatulostaan työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksuista puolet eli 50 %.

Jotta työmarkkinajärjestöjä kohdeltaisiin tasapuolisesti, on myös työnantajajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennysoikeudesta luovuttava, mikä myös tuo valtiolle verotuloja. Vastalauseessa esitetään työnantajajärjestöjen jäsenmaksujen vähennysoikeutta koskevan säännöksen kumoamista siten kuin siitä säädetään elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 8 §:n 1 momentin 9 kohdassa.

Lapsivähennys tuloverolaissa

Lapsivähennystä koskeva tuloverolain säännös 126 a § (TVL 1535/1992) oli väliaikaisesti voimassa verovuosina 2015—2017. Tuolloin voimassa olleen säännöksen mukaan verosta vähennettiin lapsivähennys, jos verovelvollisella oli verovuoden päättyessä huollettavanaan alaikäinen lapsi. Verotuksen lapsivähennys poistui vuoden 2018 alusta. Lapsivähennysjärjestelmä luotiin aikoinaan kompensoimaan lapsilisien leikkausta, eikä sitä olisi tullut poistaa. Sen avulla voidaan korjata pahimpia lapsiperheiden kohtaamia epäkohtia.

Valiokunnan mietintö VaVM 19/2018 vp
Vastalause 5 /kd

Vastalauseessa esitetään, että lapsivähennystä jatketaan vuonna 2019 siten kuin sitä on sovellettu vuosina 2015—2017. Soveltamisesta ohjeistettiin tuolloin verohallinnon ohjeessa (Diaarinumero A25/200/2015). Sen mukaan vähennys myönnetään verovelvolliselle, jolla on huollettavana yksi tai useampi alaikäinen lapsi. Vähennys on tulosisidonnainen ja pienenee tulojen noustessa. Puhtaan ansio- ja pääomatulon yhteismäärän ylittäessä tietyn tuloajan vähennystä ei myönnetä osittaisenaakaan. Vähennyksen määrään vaikuttavat lasten lukumäärä ja se, onko kyse yhteis- vai yksinhuollosta. Yksinhuoltotilanteissa vähennyksen määrään vaikuttaa myös, sovelletaanko verovelvolliseen tuloverolain puolisoita koskevia säännöksiä. Jos puolisoita koskevia säännöksiä sovelletaan, vähennyksen määrän kannalta ei ole merkitystä sillä, ettei puoliso ole lapsen vanhempi.

Vähennys tehdään ansiotuloista ja pääomatuloista suoritettavista veroista verojen määrien suhteessa. Ansiotuloista menevästä verosta vähennys tehdään työtulovähennyksen jälkeen ja pääomatuloista menevästä verosta ennen kotitalousvähennystä. Siltä osin kuin vähennys ylittää valtion tuloveron määrän, se tehdään kunnallisverosta, sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksusta ja kirkollisverosta näiden verojen suhteessa. Vähennystä ei voida tehdä, jos verovelvollisen verot esimerkiksi tulojen vähäisyyden vuoksi eivät riitä vähennyksen tekemiseen.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että 1.—3. lakiehdotus hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisina,

että hyväksytään kaksi lausumaa. (*Vastalauseen lausumaehdotukset*)

Vastalauseen lausumaehdotukset

1. Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy viivytyksettä toimenpiteisiin tuloverolain 95 §:n muuttamiseksi niin, että työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksuisuuden vähennyskelpoisuus rajataan 50 prosenttiin ja että jäsenmaksujen vähennysoikeutta koskeva säännös elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 8 §:n 1 momentin 9 kohdassa kumottaisiin.

2. Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy viivytyksettä toimenpiteisiin lapsivähennyksen palauttamiseksi tuloverolakiin siten, että vähennysoikeus vastaisi KD-ryhmän vuoden 2019 vaihtoehtobudjetissa esitettyä mallia.

Helsingissä 13.11.2018

Peter Östman kd

Valiokunnan mietintö VaVM 19/2018 vp
Vastalause 6 /ps

VASTALAUSE 6 /ps

Perustelut

Suomen ongelmana on ollut jo vuosia kestävyysvaje sekä naapurimaatamme Ruotsia matalampi työllisyysaste. Hallituksen tavoitteena on ollut nostaa työllisyysastetta, mutta Ruotsissa siinä ollaan onnistuttu merkittävästi Suomea paremmin. Palkansaajan käteen jäävän tulon määrällä on merkittävä vaikutus kotimaiseen kysyntään ja sitä kautta työllisyyteen.

Nykytilanteessa Ruotsissa verotus on selkeästi kevyempää niille palkansaajille, joiden vuositulot ovat 30 000—100 000 euroa. Eniten verotus iskee suomalaisiin keskituloisiin, 40 000—60 000 euroa vuodessa tienaaviin palkansaajiin: heitä verotetaan useita prosenttiyksikköjä ankarammin kuin saman verran tienaavaa ruotsalaista. Keskituloiselle ruotsalaiselle jää noin 200 euroa kuukaudessa enemmän käteen kuin meillä. Työllisyysasteen nostamisessa keskeistä on työn ensisijaisuuden ja kannattavuuden korostaminen suhteessa sosiaalietuuksiin. Perussuomalaiset vaatii, että työnteko tulee tehdä kaikissa tilanteissa sosiaalietuuksien varassa elämistä taloudellisesti kannustavammaksi sekä verotusta keventämällä että kannustinloukkuja purkamalla.

Perussuomalaiset esittää, että tuloveroasteikkoa ja tuloverolain 125 §:ssä säädetyn työtulovähennyksen määrää tulee kokonaisuutena muuttaa siten, että keskituloisten palkansaajien verotus lasketaan Ruotsin tasolle. Muutos vähentää yksittäisen veronmaksajan maksamia veroja, mutta maksaa itsensä takaisin yhtäältä työllisyyden ja toisaalta kulutuksen sekä sitä kautta kulutusverkertymän kasvuna. Haluamme toteuttaa muutoksen asteittain ja sitoa sen työllisyysasteen kasvuun. Vuonna 2019 keskituloisten palkansaajien verotusta kevennettäisiin 300 miljoonalla eurola. (*Vastalauseen lausumaehdotus 1*)

Toiseksi Perussuomalaiset näkevät tärkeänä, että tuloverolakiin palautettaisiin vuodelle 2019 säännös lapsivähennyksestä. Lakiin tulisi lisätä 126 a § lapsivähennyksestä saman sisältöisenä kuin se oli väliaikaisesti voimassa 1.1.2015—31.12.2017. Ehdotettu uusi 126 a § olisi voimassa 31 päivään joulukuuta 2019. Lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2019 toimitettavassa verotuksessa.

Lapsivähennys myönnetään verovelvolliselle, jolla on huollettavana yksi tai useampi alaikäinen lapsi. Vähennys on tulosidonnainen ja pienenee tulojen noustessa. Pienempituloisten kannalta lapsivähennys on merkityksellinen.

Lapsivähennyksellä tasattiin vuonna 2014 tehtyjä lapsilisäleikkauksia. Tulonjaon itseisarvon ja oikeudenmukaisen verotuksen näkökulmasta lapsivähennyksen palauttaminen vuoden 2017 tasolle vuonna 2019 on perusteltua. (*Vastalauseen lausumaehdotus 2*)

Perussuomalaiset katsoo, että verotuksessamme on ollut jo vuosia merkittävä epäkohta, jonka johdosta samansuuruisesta eläketulosta on joutunut maksamaan suuremman veron kuin vastavasta palkkatulosta. Perussuomalaiset haluaa korjata tämän vääryyden. Esitämme, että eläketulovähennyksestä nostetaan tavoitteena se, että tietynsuuruista tulosta maksetaan samansuuruisen vero riippumatta siitä, onko tulo palkkaa ansiotyöstä vai eläkettä. Tämä nostaisi eläkeläisten

Valiokunnan mietintö VaVM 19/2018 vp
Vastalause 6 /ps

käteen jäävän tulon määrää ja vahvistaisi siten kulutusta sekä vähentäisi muun muassa toimeentulotuki- ja asumistukimenoja.

Tässä vastalauseessa esitetään lisäksi, että hallitus ryhtyy viivytyksettä toimenpiteisiin tuloverotuksen kohdalla siten, että jos verovelvollinen on tehnyt lahjoituksen kehitysapurahastoon, hänen puhtaasta ansiotulostaan vähennetään kunnallisverotuksen kehitysapuvähennys. Sen täysi määrä on 200 euroa, kuitenkin enintään kehitysapurahastoon tehdyn lahjoituksen määrä. (*Vastalauseen lausumaehdotus 3*)

Ehdotus

Edellä esitetyn perusteella ehdotamme,

että 1. ja 3. lakiehdotus hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisina,

että 2. lakiehdotus hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena paitsi 101 § muutettuna seuraavasti, (*Vastalauseen muutosehdotus*)

että hyväksytään kolme lausumaa. (*Vastalauseen lausumaehdotukset*)

2.

Laki

tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 101 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1510/2016, seuraavasti:

101 §

Kunnallisverotuksen eläketulovähennys

Täyden eläketulovähennyksen määrä lasketaan siten, että luvulla 1,416 kerrotun täyden kansaneläkkeen määrästä vähennetään 1 480 euroa ja jäännös pyöristetään seuraavaan täyteen kymmenen euron määrään. Eläketulovähennys ei kuitenkaan voi olla eläketulon määrää suurempi. Jos verovelvollisen puhdas ansiotulo ylittää täyden eläketulovähennyksen määrän, eläketulovähennystä pienennetään 52,5 prosentilla ylimenevän osan määrästä.

Valiokunnan mietintö VaVM 19/2018 vp
Vastalause 6 /ps

Vastalauseen lausumaehdotukset

1. Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy viivytyksettä toimenpiteisiin tuloverotuksen kohdalla siten, että keskituloisten palkansaajien verotusta kevennetään veroasteikkoja ja työtulovähennystä muuttamalla tavoitteena laskea palkansaajien verotus Ruotsin tasolle. Muutos tehdään asteittain ja sidotaan työllisyysasteen kasvuun siten, että verotulojen kasvun työllisyyden ja kulutuksen sekä siten kulutusverokertymän kasvun myötä muutos on pitkällä tähtäimellä kokonaisverokertymän kannalta vähintään kustannusneutraali.

2. Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy viivytyksettä toimenpiteisiin tuloverotuksen kohdalla siten, että verovelvollisen, jolla verovuoden päättyessä on huollettavanaan alaikäinen lapsi, verosta vähennetään lapsivähennys perussuomalaisten vaihtoehtobudjetissa esitetyn mukaisesti. Vähennyksen määrä on 50 euroa jokaisesta huollettavasta alaikäisestä lapsesta. Yksinhuoltajan vähennys myönnetään kaksinkertaisena niiden lasten osalta, joiden ainoa huoltaja hän on. Vähennyksen määrä lasketaan kuitenkin enintään neljän lapsen perusteella.

3. Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy viivytyksettä toimenpiteisiin tuloverotuksen kohdalla siten, että jos verovelvollinen on tehnyt lahjoituksen kehitysapurahastoon, hänen puhtaasta ansiotulostaan vähennetään kunnallisverotuksen kehitysapuvähennys. Sen täysi määrä on 200 euroa, kuitenkin enintään kehitysapurahastoon tehdyn lahjoituksen määrä.

Helsingissä 13.11.2018

Ville Vähämäki ps
Toimi Kankaanniemi ps